

Regional Livsmedels strategi

I Östergötland

Bakgrund

- Livsmedelsstrategiarbetet som resulterat i en Livsmedelsstrategi för Östergötland 2016 antagen av Region Östergötland kommer att innebära förväntningar på handlingskraft i verkställandet.
- En strategigrupp följer arbetet och består av representanter från Regionen, Länsstyrelsen, LRF, HS, Vreta Kluster, Linköpings universitet m fl relevanta aktörer.

Organisation

Vreta Kluster har tilldelats uppdraget att operationalisera och arbeta med genomförandet av den regionala **Livsmedelsstrategin** och därigenom uppnå synergieffekter både inom och mellan regionala initiativ och stärka kommunikationsmöjligheterna gentemot regionala, nationella och internationella intressenter och målgrupper inkl. koppling till nationella livsmedelsstrategin.

Koordinera arbetet med hela livsmedelsstrategin samt vara ett operativt och strategiskt stöd för Region Östergötland som organisation avseende de mål som finns beslutade gällande livsmedelsupphandling

Prioriterade områden som avser områdena i Gröna näringars utveckling genom VK:

A Innovationsarena, projektutveckling, platsutveckling

B Företagsutveckling inom livsmedelssektorn samt omvärldsanalys

C Utgöra ett kunskapscentrum för utveckling av de gröna näringarna inkl. attrahera utbildning och kompetens till regionen

D Hållbarhetsfrågorna, klimat och miljö, djurhälsa, transporter och minimerad antibiotikaanvändning

Regional Livsmedelsstrategi Östergötland

Den regionala livsmedelsstrategin är ett viktigt steg i arbetet för ett livskraftigt Östergötland

Övergripande syfte:

- Den regionala livsmedelsstrategin bidrar till att öka produktionen och konsumtionen av livsmedel producerade i Östergötland. Tillsammans verkar vi för ett livskraftigt Östergötland genom ökad innovation och utveckling i livsmedelssektorn.

Östergötlands livsmedelsstrategi har fyra fokusområden:

- 1. Kund- och konsument**
 - Ökad medvetenhet om svenska mervärden genom att skapa dialog mellan producent, grossist, detaljhandel, restaurangbranschen och konsument
- 2. Konkurrenskraft**
 - 2030 är livsmedelssektorn i Östergötland ett ekonomiskt draglok genom produktion av både volym- och nischprodukter
- 3. Offentlig upphandling**
 - I Östergötland serveras Sveriges bästa offentliga måltider på svenska och lokala råvaror
- 4. Trygghet**
 - Tryggad produktionskapacitet och robusta produktionssystem för minskad sårbarhet

Östergötlands livsmedelsstrategi har tre mål per fokusområde

”Ökad medvetenhet om svenska mervärden genom att skapa dialog mellan producent, grossist, detaljhandel, restaurangbranschen och konsument”

Kund och konsument

1. Öka kunskapen om svenska mervärden genom utbildning till handeln, besöksnäringen, restauratören och konsumenten
2. Öka utbudet av svensk- och lokalproducerade livsmedel i handeln, på restaurangen och genom grossisten
3. Öka informationsflödet i värdekedjan från tallrik till produktion

”2030 är livsmedelssektorn i Östergötland ett ekonomiskt draglok genom produktion av både volym- och nischprodukter”

Konkurrenskraft

1. Samtliga aktörer med koppling till livsmedelssektorn i Östergötland har ett tydligt tillväxtfokus
2. Livsmedelssektorn är en attraktiv och välkänd näring i Östergötland
3. Vreta Kluster är ett kunskapscentrum för affärsutveckling inom de gröna näringarna

”I Östergötland serveras Sveriges bästa offentliga måltider på svenska och lokala råvaror”

Offentlig upphandling

1. Region och kommuner har en antagen och kontinuerligt uppdaterad kost- måltidspolicy eller motsvarande
2. Till år 2025 upphandlas > 80 %* livsmedel som är producerade i Sverige med delmål att till år 2020 upphandlas > 60 % livsmedel som är producerade i Sverige
3. Till år 2025 upphandlas > 50 % lokalproducerade** livsmedel med delmål att till år 2020 upphandlas > 30 % lokalproducerade livsmedel

”Tryggad produktionskapacitet och robusta produktionssystem för minskad sårbarhet”

Trygghet

1. Öka kunskapen om behovet av försörjningsberedskap
2. Minska användningen av fossil energi i livsmedelskedjan
3. Öka konsumtionen av antibiotikafria livsmedel

*I procentsatserna exkluderas summan av de inköp som avser kolonialvaror (kaffe, kakao, kryddor, konserver etc.)

**Med lokalproducerat avses här livsmedel producerat, förädlad och paketerat i Östergötland och/eller angränsande landskap

**Spräng gränserna för
din tillväxt och expansion**

inkubera

Agtech 2030

powered by

VINNOVA

Region
Östergötland

Vreta Kluster

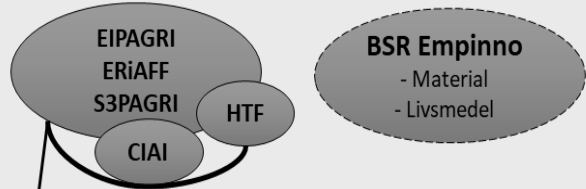
SCIENCE
PARK
MJÄRDEVI

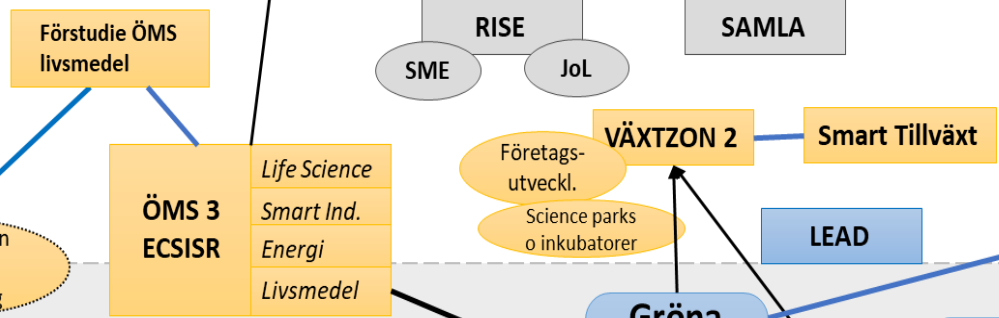
LINKÖPING
UNIVERSITY

..and partners

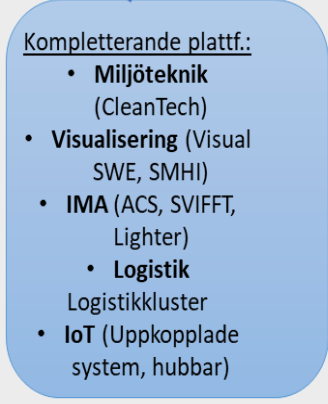
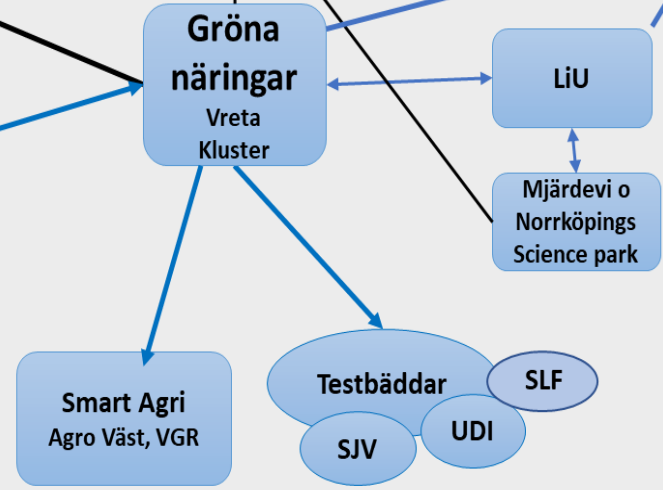
EU

Nationellt och ÖMS

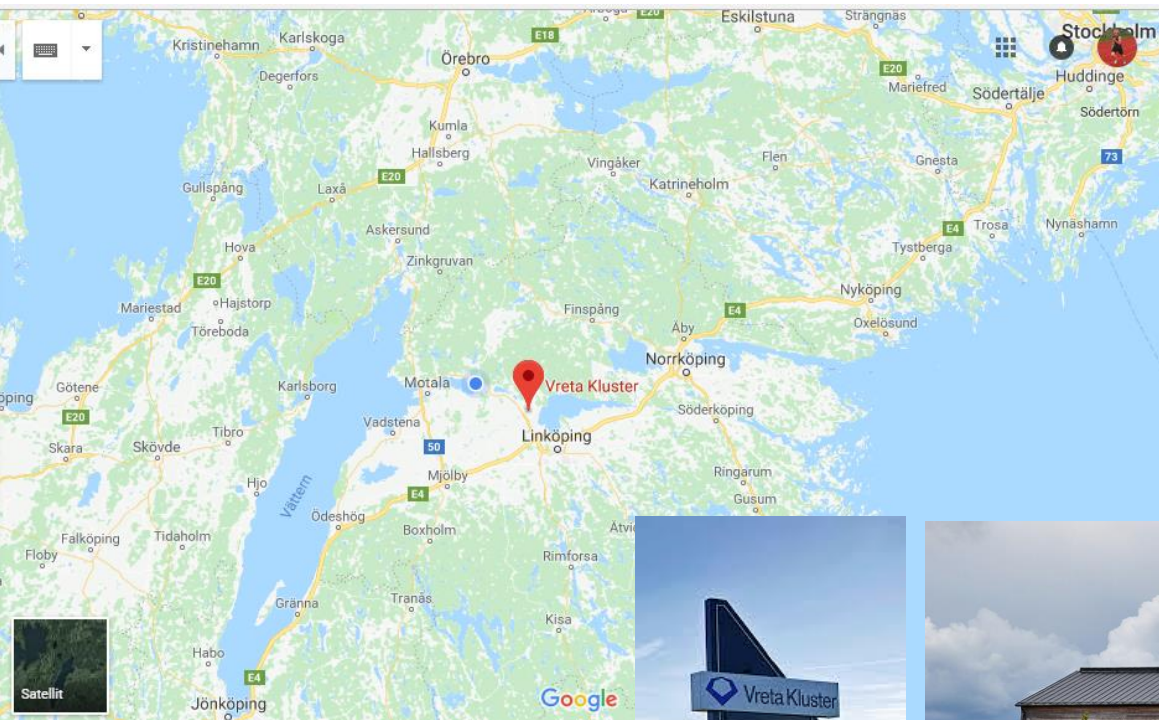

Region Östergötland

Finansiering: Bl.a. Tillväxtverket, Vinnova och SIP

Livsmedelsstrategi Östergötland - status 2019-09-03

Tema

Affärsutveckling Teknikutveckling
 ↓ ↓
 Innovation

GRÖNA NÄRINGAR = branscher baserade på fotosyntesen, dvs förnybar råvara

EN AKTIV PLATTFORM FÖR SAMVERKAN

En aktiv brygga mellan branscher, akademi och företag

Nätverkande och förmedling av kontakter

En neutral, fysisk mötesplats för gränsöverskridande möten

Ordnar aktiviteter som gynnar nya idéer och nya samarbeten

Ett verktyg för att verkställa regionala och nationella strategier

RESURSER OCH ARBETSSÄTT

INNOVATION & UTVECKLING

- Affärsnätverk, seminarier, workshops, uppföljning
- Utvecklingsprojekt
- På gång: testbäddsaktiviteter

VKAB: 4 heltidsanställda + temaledarnätverk.

UTBILDNING

- Kurser, skräddarsydda utbildningar, uppdragsutbildningar,
- Vretaskolans gymnasieutbildningar och vuxenutbildningar

MÖTEN & KONFERENSER

- Konferenslokaler och mötesservice
- Catering med svensk och närproducerad profil

VKAB: 1 heltidsanställd konferensansvarig – bokning, service

FÖRETAGSPARK

- Lättillgängliga kontorslokaler, hundgård
- Klusterfika, trivselaktiviteter
- På gång: Drivbänk, HVO-mack

SANKTKORS

Startade i november 2011

Målet är att bidra till nya innovationer, tillväxt, jobb och utveckling i gröna näringar

Organisation

1. Helene Oscarsson, v
2. Henrik Wemmerl, innovationsledning
3. Ellen Nyström, ekonomi och projektadmin
4. Malin Alm, projektledare fjäderfä
5. Helena Carlsson, konferensansvarig

Styrelse
Referensgrupp
Årsstämma

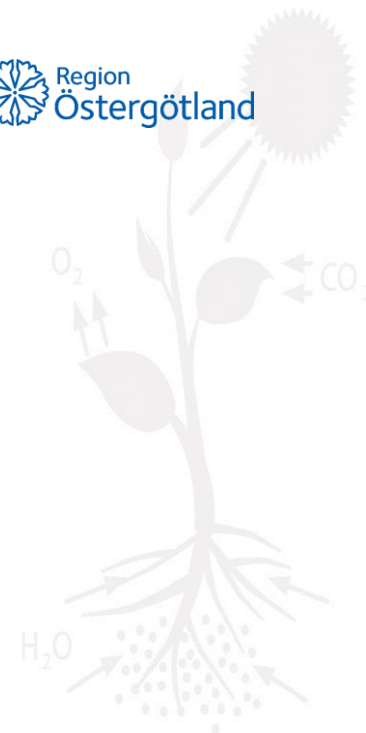
Huvudmän 2015-
Fastighetsägare:

SANKTKORS

Grundfinansiärer
klusterverksamheten:

 Linköping
Där idéer blir verklighet

 **Region
Östergötland**

FINANSIÄRER

Uppdragsfinansiärer, 1,5 + 4 Mkr/år

Projektfinansiering, ca 4,5 Mkr/år

Forskningsprogrammet AquaAgri finansieras av:

Stiftelsen Lantbruksforskning

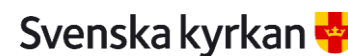
Temaledare, insatt tid ca 250 tkr/år

Konferensgäster, omsättning ca 1,4 Mkr/år

FÖRETAG I FÖRETAGSPARKEN

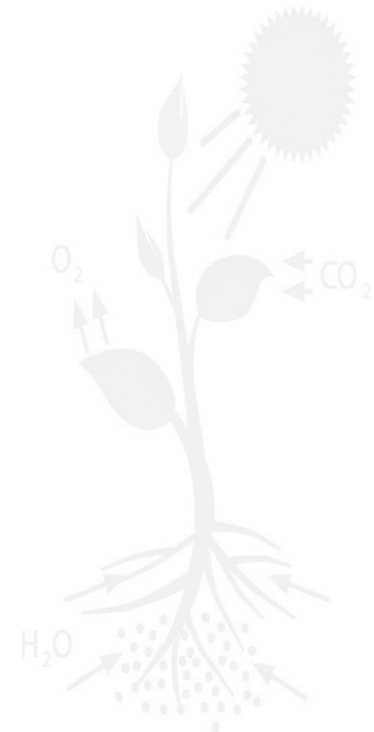

**A Innovationsarena, projektutveckling,
platsutveckling**

**B Företagsutveckling inom livsmedelssektorn
samt omvärldsanalys**

**C Utgöra ett kunskapscentrum för utveckling av
de gröna näringarna inkl. attrahera utbildning
och kompetens till regionen**

**D Hållbarhetsfrågorna, klimat och miljö,
djurhälsa, transporter och minimerad
antibiotikaanvändning**

SENSORWORKSHOP – ACREO, LIU, PEA, SLU

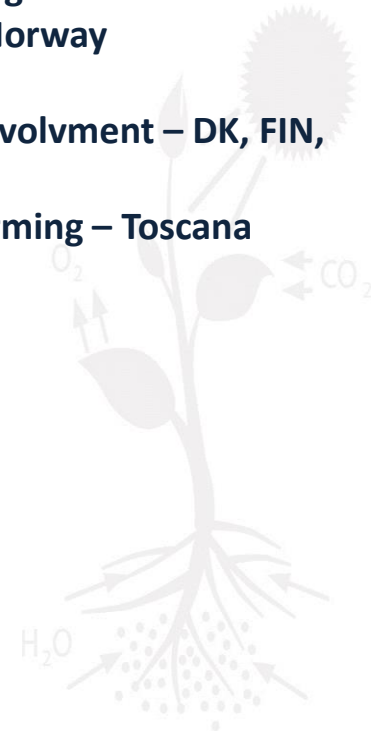
NYA AFFÄRSMODELLER

INTERNATIONELLA BESÖK

Östafrika – 10 maj
Sydafrikansk delegation
Nederländernas ambassadör x 2
Kenyas ambassadör
Brasiliens ambassadör
Kinesisk delegation
Innovation Norway
Food Valley
Consumer involvment – DK, FIN,
NL, SE
High tech farming – Toscana
Mfl mfl

Agtech 2030

Mål: Innovationsmiljö + innovationer i världsklass

powered by

VINNOVA

Region
Östergötland

Vreta Kluster

AgroÖst

SCIENCE
PARK
MJÄRDEVI

li.u LINKÖPING
UNIVERSITY

...and partners

Passande nog stod en traktor utanför föreläsningssalen på Vreta Kluster.

FOTO: HEDDRIK PALMQUIST

Passande nog stod en traktor utanför föreläsningssalen på Vreta Kluster.

Frederik Gustafsson har tidigare varit med och utvecklat jordbruket i Kenya.

"Fotosynthesen är den enda produktionen på jorden. Det är lite nördigt men jag har turlat i den på armen", säger Helene Oscarsson.

Agtech 2030 siktar mot toppen

LINKÖPING
Agtech 2030. Så heter det nystartade samarbete i Östergötland som vill koppla samman jordbruket och teknologin och göra Sverige världsledande till år 2030.

rige världsledande inom jordbruksteknologi." – Jag tror att vi kan nå internationell toppklass. Vi har redan världsförande Väderstad här som omsätter tre miljarder, säger Helene Oscarsson, vd på Vreta Kluster.

Väderstad har bland annat utvecklat precisionssåddarna som 2017 slog världskord genom att så 502,65 hektar inom 24 timmar.

Det är imponerande. De har nästan fyllt världsmånsans på en produkt som används över nästan hela världen, säger Frederik Gustafsson, professor i sensor-

Jag tror att vi kan nå internationell toppklass.

Helene Oscarsson, vd på Vreta Kluster.

informatik på Linköpings universitet.

Har du fler exempel på jordbruksteknologi?

Virtuella skogar. Då får djuren en varningsmelodi, följer av en eklot, om de går utomför en gräns som bonden har ritat upp på mobilen, säger Gustafsson som de senaste åren har varit med och utvecklat jordbrukstekniken i Kenya.

Trots att Gustafsson är grön inom svensk jordbruksteknologi menar han att det är liknande princip bara man byter ut nödbotningarna mot till.

För agrikulturen är nödvändig att utveckla, menar han. Och den sortens behövs mer än inte staka långt efter att det finns en unik potential här, säger Jonas Brånström, avdelningschef för samhällsutveckling på Vinnova.

Frederik Palmqvist

Agtech 2030

Initiativet Agtech 2030 syftar till att etablera en innovationsmiljö för morgondagens lantbruk, med fokus på sensorer, digitalteknik, AI och sakernas internet.

Initiativet Agtech 2030, som ska bidra till att göra Sverige världsledande inom utvalda jordbruksteknologiområden, har utsetts till ett Vinnväxt-program. Tidsplanen är 10 år och den planerade budgeten ligger i nivån 200 miljoner kronor. Bakom initiativet finns ca 20 olika organisationer, däribland Region Östergötland, Hushållningssällskapet och Vreta Kluster.

Könssortering tuppägg

EXEMPEL DELPROJEKT: KÖNSSORTERING TUPPÄGG

Att sortera ut befruktade tuppägg redan dag ett (nylagda) skulle spara både matsvinn, arbete och ekonomi. Äggen skulle kunna användas som livsmedel.

Linköpings Universitets lösning är unik genom att den är icke invasiv, preliminära resultat visar att den verkar möjlig att använda redan äggkläckningsdagen och den har möjlighet att fungera storskaligt.

li.u LINKÖPINGS
UNIVERSITET

SWEDISH SCALEUPS

Här bygger vi ett hem för Swedish Scaleups – acceleratorn som hjälper företag att spränga gränserna för sin tillväxt. För kontakt redan idag, klicka på din närmaste projektpartner nedan.

lead

SCIENCE
PARK
MJÄRDEVI

ALFRED NOBEL
SCIENCE PARK

MUNKTELL
SCIENCE PARK
making space for innovators

inkubera

VÄSTERÅS
SCIENCE
PARK

[Klicka här för att anmäla dig till erfa-träffen](#)

Swedish Scaleups – en del av projektet Växtzon

naturliga
D-vitamin
Premium, Sverige

Bär, frukter och grönsaker på flaska

Vi deltar tillsammans med sensorisk aktivitet funktionella livsmedel:

**ALFRED NOBEL
SCIENCE PARK**

Vreta Kluster

Mjölby kommun

KOORDINERA ÖSTERGÖTLANDS LIVSMEDELSSTRATEGI Önskvärda rubriker år 2022

I en uppstartsworkshop kreerade temaledare och intressenter fram önskvärda tidningsrubriker om fem år.

= Skapa en infrastruktur för verkställandet av strategin

Helpdesk-personer, (ca 250 tim/person och år)

Kommunikation: nyhetsbrev, vretakluster.se, facebook,

PR-insatser

Rigga event – ibland vara platsen, skicka ut inbjudningar, förslagsvis fika och lunch till självkostnadspris

Vissa förstudiemedel, fördjupningar, omvärldsanalys, studentprojekt

Projekt Regler och Villkor

Länsstyrelsen Östergötland har startat ett projekt för att samordna arbetet med regler och villkor på regional nivå och utveckla metoder för effektivare arbete med densamma. En mindre grupp mellan lantbruk, miljöskydd och länsveterinär är bildad och målet är att skapa en tvärsektorieell grupp som arbetar med regelförenkling, bemötandefrågor för att utveckla metoder för effektivare arbete. Tillsammans med andra länsstyrelser har en projektansökan till Jordbruksverket lämnats in.

Projektledare: Åsa Krysander,
Länsstyrelsen

NYHETSBRV

- Nyhetsbrev #1 januari
- Nyhetsbrev #2 februari
- Nyhetsbrev #3 mars
- Nyhetsbrev #4 april
- Nyhetsbrev #5 maj
- Nyhetsbrev #6 juni
- Nyhetsbrev #8 augusti
- Nyhetsbrev #9 oktober
- Nyhetsbrev #10 november
- Nyhetsbrev #11 februari
- Nyhetsbrev #12 april
- Nyhetsbrev #13 maj
- Nyhetsbrev #14 juni
- Nyhetsbrev #15 augusti

Bönder pratar mat på Vätternrundan

LRF har engagerat sig i både Vätternrundan och i kommande Öringen. Mitt på mässområdet stod deras monter som bemannas av lokalproducenter, odlare och uppodlare, som till vardags håller landskapen öppna och levande.

[Läs mer](#)

LRF: Jag bryr mig - Jag väljer svensk mat.

LRF - Sveriges Bönder - gjorde en video inför vätternrundan.

[Se Videon](#)

Tips: Produktutvecklare i världsklass

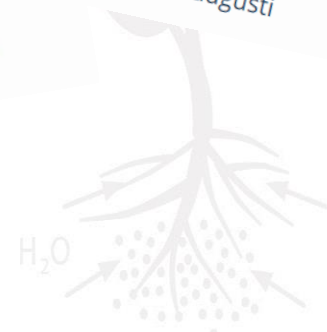
Lär dig insiktsdriven innovation och bli en produktutvecklare i världsklass. Utbildningen ger dig kunskaper om innovationsprocesser och förståelse för olika delmoment och behov kring produktutveckling

[Läs mer](#)

Tips: Klustertäffar inom livsmedelsstrategierna

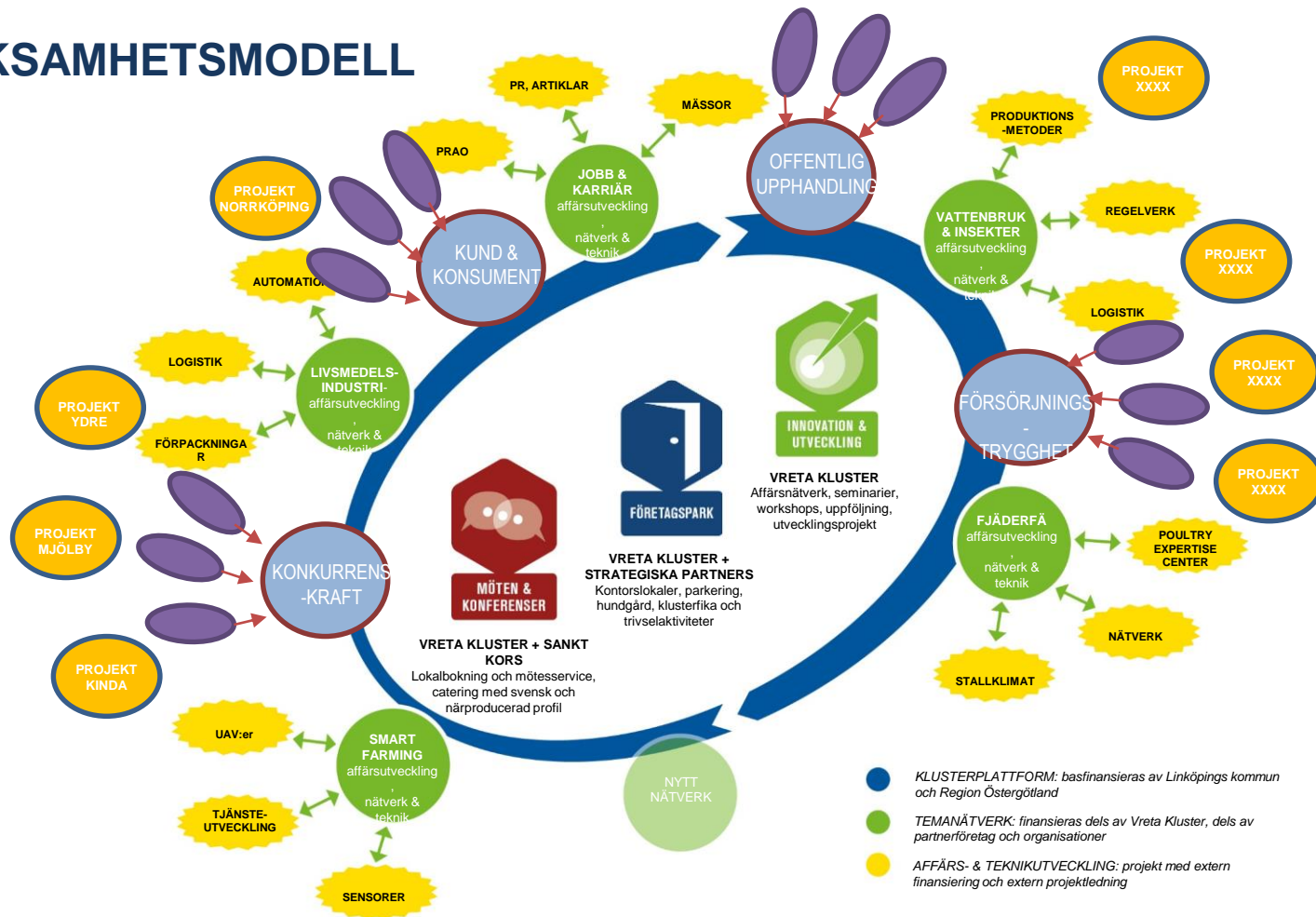
Under hösten 2019 bjuder Jordbruksverket in till klusterträffar runt om i landet. Ta chansen att träffas och utbyta erfarenheter med andra som arbetar för att nå målen i den nationella livsmedelsstrategin!

[Läs mer](#)

VERKSAMHETSMODELL

Uppsatta mål enligt strategi:

1. Region och kommuner har en antagen och kontinuerligt uppdaterad kost- måltidspolicy eller motsvarande
2. Till år 2025 upphandlas >80% livsmedel som är producerade i Sverige med delmål att till år 2020 upphandlas >60 % livsmedel som är producerade i Sverige
3. Till år 2025 upphandlas >50 % lokalproducerade livsmedel med delmål att till år 2020 upphandlas >30 % lokalproducerade livsmedel

I livsmedelsupphandlingen ska måltiden inom sjukvården värderas som en del av vården.

I äldreomsorgen som en del av värdegrunden för den äldres rättigheter till värdeskapande måltider.

I förskolan och skolan ska måltiden ses som pedagogiskt redskap och en del av i förskolans och skolans verksamhet

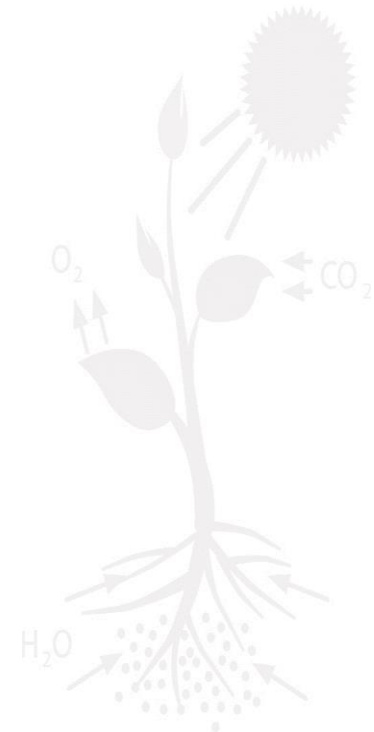

Ex aktivitet
Gårdsbesök , att tidigt bygga kunskap om var maten kommer ifrån”

Bl.a.

- Kostchefer genomför projekt-ledarskapsutbildning
- Kursprogram för skol- och vårdpersonal
- Program för "Guldkant" på äldreboenden
- Arrende odling
- Temadagar
- Branschdialog
- Gårdsbesök-varukorg-matverkstad med kökskockar
- Åtgärder för krisberedskap

OCH...

Ett exempel på aktivitet: Omforma Food for life konceptet till svenska förhållanden

Food for life

- en arbetsmodell med syfte att förmedla och lyfta en helhetsbild:

Folkhälsa, genom bra råvaror och goda kostvanor

Regional ekonomi, genom att handla lokalproducerat

Hållbar utveckling, genom god hållbar produktion och ökad självförsörjningsgrad

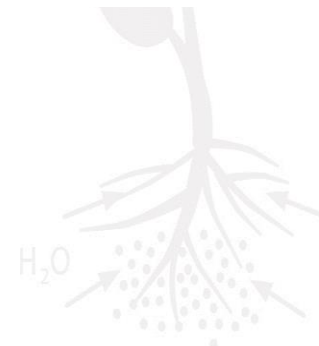
Healthier Economy

For every £1 invested in Food for Life Catering Mark menus, the social, economic and environmental return on investment for the local authority is

£3

Food for Life **multi-setting** programmes demonstrate a social return on investment of

£4.41
for every £1

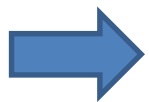

Studieresa till Värmland juni

Deltagare 24 pers

- Politiker
- Kostchefer
- Strateger
- Kökskockar

Möter kollegor i motsvarande yrkesutövning

Politiker skriver motioner

Planeras gemensamma studieresor till England

OCH...

Inspiration och utbyte av erfarenheter

Fantastiska föreläsare – och God Mat!

H₂O

CO₂

Skolkockar på gårdsbesök aug

Lyft kockarna i de offentliga köken!

Program (Inspiration fr Värmland) :

1. Gårdsbesök
2. Varukorg
3. Mathantverk i storkök
4. Dokumentera och använd som teman

Uppvisning i fårhagen

Besök i kohagen

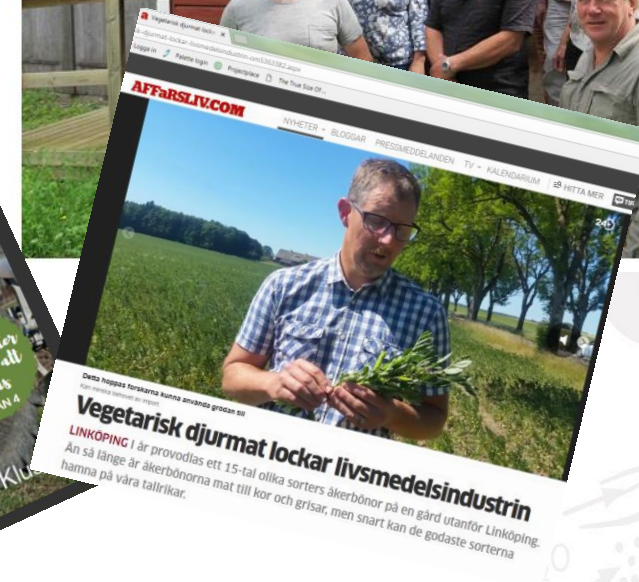
ANDRA EXEMPEL

Regelförenklning, myndighetsutövning Slaktkurs – blivande andelsslakteri i Ydre Åkerbönsprojektet Bilagan i Corren

Rapport från en spännande helg kring lokala slakterier.

På Kalvefalls krog, där vägen börjar i Ydreskogarna, södra Östergötland, hölls ett spännande möte den 14-15 juni år 2019.

Vi hade nöjet att lyssna på och lära av Thorsten Laxvik, i dagarna två. Vi, det var en samling av allvarligt intresserade av småskalig lokal slakt från södra Sverige.

Mål – hur mäter vi, vad mäter vi

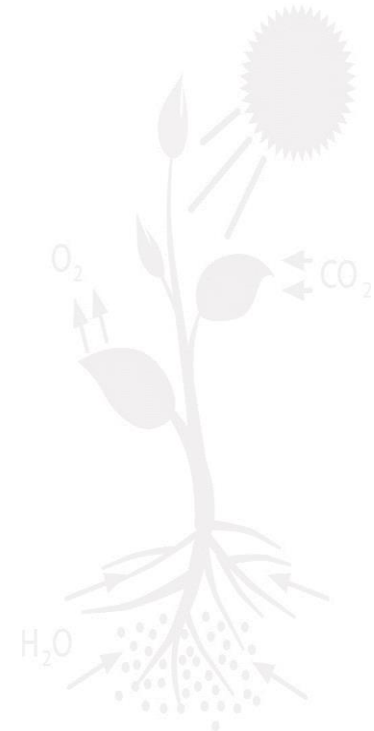
Synka målen mellan uppdragsgivare och utförare
Förtydliga/vässa mätningarna

Arbetsätt – vässa arbetssättet inom vissa områden

Ex genomförarstöd – processledning, konsultinsats

Fokusering – skapa nya, förstärkande insatser inom de områden där det finns behov och intresse, t.ex:

Krisberedskap
Fossilfri livsmedelskedja

Välkommen att använda Vreta Kluster

Helene.oscarsson@vretakluster.se www.vretakluster.se

